



poľnohospodár

spravodajca Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

ročník 62 | číslo 10 | 15. jún 2018 | cena: 0,35 €

Rozvíjať vzťah študentov k národným tradíciám

Vážení účastníci medzinárodného akademického festivalu folklórnych súborov, milí priatelia,



je pre mňa ctou, že vás môžem v mene vedenia Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, ako aj v mene Organizačného štábu festivalu AN 2018

privítať na pôde našej univerzity a v starobylom meste pod Zoborom. Po dvoch rokoch opäť ožijú verejné priestory nášho mesta a kraja ľudovými tancami, tradičnou hudbou, pestrofarebnými krojmi a veselou náladou, ktoré sú sprievodným znakom medzinárodného festivalu Akademická Nitra. Poslaním festivalu je rozvíjať pozitívny vzťah študentov k národným tradíciám, vytvoriť platformu pre zmysluplné a tvorivé trávenie voľného času, podnecovať ich tvorivý elán vo vysokoškolských folklórnych súboroch, prezentovať slovenskú tradičnú kultúru a vzájomne konfrontovať dosiahnuté výsledky. Ale aj vymieňať si skúsenosti so zahraničnými súbormi a aj touto formou spoznávať život a problémy mladých ľudí vo svete. Festival patrí medzi vrcholné folklórne podujatia na Slovensku a je v Európe jedinou súťažnou prehliadkou akademických folklórnych súborov. Dopĺňa a obohacuje amatérske aj profesionálne folklórne hnutie na Slovensku s medzinárodným kontextom i dosahom. Je potešiteľné, že v súčasnom modernom svete neútlá záujem mladšej generácie o ľudové tradície, históriu a umenie, ktoré sú súčasťou identity a pýchou každej spoločnosti, národa ako celku a sú základom pre modernú ľudovú kultúru. Práve naopak, folklór dnes prežíva obrovský boom. V móde, dizajne, v každodennom živote, v tom, akú pozornosť mu venuje celá spoločnosť. Som presvedčená, že festival, ktorého každý ročník je z pohľadu organizátorov podobný, ale z pohľadu vás, účastníkov, vždy čímsi nový, vytvorí aj tento rok priestor pre kreativitu, prinesie inšpirácie, stane sa miestom spoznávania a vzniku dlhodobých priateľstiev, zdrojom niekoľkoňovej atmosféry plnej radosti a porozumenia nielen na pódii, ale aj v hľadisku. Je to výsledok enormného úsilia organizátorov, za čo by som sa im rada aj touto cestou veľmi pekne poďakovala.

Naša univerzita a mesto sú vždy otvorené pre tvorivosť, priateľstvo a ďalšiu spoluprácu. Verím, že sa k nám, do srdca Európy, budete vždy radi vracáť. Prajem vám príjemný pobyt, veľa úspechov, jedinečnú festivalovú atmosféru, búrlivý potlesk a priazeň publika. Cíťte sa u nás ako doma! Spoločne si zaželajme, aby sa akademický festival stal nezabudnuteľným sviatkom, ktorý prinesie účinkujúcim i divákovi skvelé zážitky a pocit radosti zo stretnutia so skutočným umením.

Roberta Štěpánková,
prezidentka festivalu AN 2018



Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre privíta od 2. do 6. júla účastníkov medzinárodného folklórneho festivalu Akademická Nitra.

Ilustračné foto: Karol Rujder

Brána čínskeho jazyka otvorená

Pomyselnou bránou, ktorá otvára nové možnosti výučby čínskeho jazyka u nás, bolo slávnostné otvorenie Konfuciovej triedy na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre, ktoré sa za účasti vzácných zahraničných a domácich hostí konalo vo foyeri univerzity 21. mája. V priestore, kde sa už o niekoľko dní budú zhromažďovať noví absolventi našich fakúlt, hrdí rodičia a starí rodičia, aby boli súčasťou promócií, znela v tento deň čínština.



Tabuľku Konfuciovej triedy slávnostne odhalil veľvyslanec Číny v SR J. E. Lin Lin a rektor SPU prof. Peter Bielik.

Foto: za

Slávnosť symbolického odhalenia tabuľky s názvom Konfuciova trieda na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre modernovala jej riaditeľka, doc. Natália Turčeková, PhD., prodekanka FEM pre zahraničné vzťahy a prácu s verejnosťou, ktorá v mene univerzity a jej rektora privítala vzácných hostí: mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Čínskej ľudovej republiky na Slovensku J. E. Lin Lina s manželkou, rektora Slovenskej technickej univerzity a predsedu Správnej rady Konfuciovho inštitútu v Bratislave prof. Ing. Roberta Redhammera, PhD., čínskeho riaditeľa Konfuciovho inštitútu v Bratislave prof. Li Qingfenga, slovenskú riaditeľku inštitútu Ing. Petru Kotuliakovú, PhD., zástupcov vedenia našej univerzity, hostí z Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, študentov a ďalších milých hostí. Zdôraznila, že otvorenie Konfuciovej triedy, pracoviska s ojedinelým statusom, je významná udalosť v živote našej školy. „Je to okno do vzdialenej kultúry a šanca pre našich študentov, etablovať sa na svetových trhoch práce,“ povedala. Vyhlavila poďakovanie všetkým, ktorí priložili

ruku k dielu, aby sa nová moderná multimedia učebňa stala súčasťou jazykového vzdelávacieho procesu na našej univerzite.

Rektor našej univerzity a člen správnej rady Konfuciovho inštitútu v Bratislave dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., ktorý sa iba prednedávnom vrátil z Číny, kde pre našu univerzitu symbolicky prevzal tabuľku, ktorá bude zdobiť nevšednú triedu, krátko zhrnul históriu kooperácie s čínskymi univerzitami a výskumnými ustanovizňami, ktorá sa píše od roku 2014. Zahŕňa viacero aktivít vrátane letných škôl či výmeny pedagógov a študentov. Zdôraznil, že o pobyty v Číne, a naopak na Slovensku, je stále záujem z oboch strán a pre záujemcov je to zároveň možnosť poznávať históriu, kultúru aj súčasnosť oboch krajín. „Je to pre nás česť, byť súčasťou tohto procesu a som presvedčený, že Konfuciovej triede na SPU sa bude dariť!“, povedal rektor Peter Bielik. Na jeho slová nadviazal veľvyslanec Čínskej ľudovej republiky na Slovensku, pán Lin Lin, ktorý vyjadril potešenie z veľkého záujmu o čínsky jazyk a kultúru u nás a podčiarkol vzťahy medzi našimi krajinami.

Katarína Potoková

Zmluvy o spolupráci s kubánskymi univerzitami

Na rektorát našej univerzity zavítal v piatok 1. júna vzácný hosť z Kuby. Cieľom zahraničnej cesty Dr. C. Maria Manuela Aresa Sáncheza, vrcholového predstaviteľa Ministerstva vyššieho vzdelávania Kuby, bol podpis dvoch bilaterálnych zmlúv medzi univerzitami jeho krajiny, menovite Havanskou univerzitou a Univerzitou Maxima Gomeza Baeza v Ciego de Avila a našou Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou.



Prof. P. Bielik a Dr. Sánchez podpísali zmluvy o spolupráci medzi SPU v Nitre a prestížnymi kubánskymi univerzitami

Foto: za

Rektor SPU Dr.h.c. prof. Peter Bielik, PhD., privítal hosta - po slovensky. Nečudo, pretože ten výborne ovláda náš jazyk. Veď tu v rámci niekdajších dobrých bilaterálnych kontaktov bývalého Československa a Kuby študoval, a to na vtedajšej Vysokej škole dopravnej v Žiline a doktorát získal neskôr na Vysokej škole ekonomickej v Prahe. Napriek tomu, že tu komunikácii nebránila jazyková bariéra, pracovníci zahraničného oddelenia pripravili hostovi

pokračovanie na strane 2

Prezident vymenoval nových rektorov a rektorky



Foto: www.prezident.sk

Prezident SR Andrej Kiska vymenoval 22. mája v Prezidentskom paláci sedem nových rektorov a rektorky. Menovací dekrét si z jeho rúk prevzala aj doc. Ing. Klaudia Halászová, PhD., ktorá sa funkcie rektorky Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre ujme v júli.

r

Zmluvy o spolupráci s kubánskymi univerzitami

pokračovanie zo strany 1

prezentáciu o našej univerzite v španielčine. So záujmom si ju vypočul a z jeho reakcií bolo zrejme, že už rozmýšľa nad konkrétnou spoluprácou. Potom sa úlohy vymenili a hostitelia získali zaujímavé informácie o Kube, najmä o systéme tamojšieho vzdelávania. Dozvedeli sa okrem iného, že Kuba investuje 9,5% HDP do tejto sféry. Vzdelávanie je na všetkých stupňoch bezplatné a je jednou z priorit vlády, ktorá si váži vysokoškolsky vzdelaných ľudí ako záruku rozvoja krajiny. Kuba bola prvou krajinou v Latinskej Amerike a Karibskej oblasti, ktorá sa v roku 1961 vysporiadala s analfabetizmom.

Na Kube existujú iba verejné vysoké školy, je ich tam v súčasnosti päťdesiat. Havanská univerzita, s ktorou sme podpísali zmluvu, je jednou z najstarších univerzít v Latinskej Amerike, vznikla v roku 1728. V súčasnosti kladie kubánske ministerstvo školstva veľký dôraz na medzinárodnú spoluprácu, v poslednom období nadviazalo viaceré kontakty s inštitúciami v krajinách EÚ, Švajčiarsku, Belgicku či Nemecku. Má záujem o spoluprácu najmä v oblasti výučby anglického jazyka, obnoviteľných zdrojov energie, poľnohospodárstva a potravinárstva, ochrany životného prostredia, klimatických zmien, využívania vody, informatiky a telekomunikácií, biotechnológií, biomedicíny, farmácie a podobne.

Ste u nás vítaní!

Ako sme uviedli, Dr. C. Mario Manuel Ares Sánchez sa po štúdiách (1984) a kandidatúre v Prahe vrátil na Kubu. Postupne tam zastával viaceré manažérske posty v rámci vysokého školstva. „Jedenásť rokov som bol rektorom Univerzity Maxima Gomez Baeza v Ciego de Avila, ktorá bola zameraná na poľnohospodárstvo, v súčasnosti je už multidisciplinárna. „Radi by sme nadviazali na bohaté kontakty medzi bývalým Československom a Kubou v druhej polovici 20. storočia. Začali sme asi pred dvoma rokmi a v súčasnosti je už na svete 10-15 bilaterálnych zmlúv so slovenskými univerzitami. Bola podpísaná aj zmluva s ministerstvom školstva a rektorskou konferenciou, no domnievam sa, že najdôležitejšie sú dvojstranné zmluvy, ktoré prinesú konkrétne výsledky. Máme záujem o výmenu študentov aj pedagógov v rámci programu Erasmus +, aj o kooperáciu vo výskume,“ povedal Dr. Sánchez a poprial našej alma mater veľa úspechov. „Cítim sa tu ako doma, je tu výborná atmosféra. Slovenská poľnohospodárska univerzita je mekkou agromických štúdií na Slovensku. Budeme radi s vami spolupracovať, očakávame vás, navštívte našu krajinu,“ dodal hosť na záver nášho rozhovoru.

Katarína Potoková

Absolventi MBA štúdia obhájili záverečné práce

Na pôde SPU sa 25. mája uskutočnili záverečné obhajoby ďalšieho ročníka MBA štúdia Agribusiness and Commerce, organizovaného v rámci medzinárodnej siete MBA AGRIMBA.

Členmi skúšobnej komisie boli: Dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., rektor a riaditeľ MBA štúdia na SPU v Nitre, prof. Dr. Ing. Elena Horská, dekanka Fakulty ekonomiky a manažmentu, doc. Ing. Natália Turčeková, PhD., doc. Ing. Mgr. Danka Moravčíková, PhD., Dr. Oksana Ryabchenko, zahraničná

členka komisie z NULES v Kyjeve a Ing. Oľga Lajdová, PhD., MBA, riaditeľka LandTechnologies ako zástupkyňa praxe.

Záverečné obhajoby úspešne zvládlo všetkých sedem študentov, ktorí si preberú MBA certifikáty počas slávnostných promócií 8. júna 2018.

r



Úspešní absolventi s členmi skúšobnej komisie

Foto: za

Zástupcovia AgroBioFood Nitra v Bruseli

V priestoroch FoodDrinkEurope v Bruseli sa 7.- 8. mája uskutočnil workshop a projektový míting European Food, Nutrition and Health Research Infrastructure (FNH-RI), na ktorom zástupcovia Národnej platformy AgroBioFood Nitra, prof. Ing. Adriana Kolesárová, PhD., predkanka Fakulty biotechnológie a potravinárstva, Ing. Martin Polovka, PhD., riaditeľ Výskumného ústavu potravinárskeho NPPC a Ing. Daniel Ács, PhD., zodpovedný za internacionalizáciu Bioeconomy Cluster, prezentovali zámery, ciele a priority platformy v európskom priestore.

National Platform AgroBioFood Nitra

Konzorcium FNH-RI vytvára výskumnú infraštruktúru pre špičkový výskum v oblasti potravín s dôrazom na výživu a zdravie. Európske požiadavky týkajúce sa týchto oblastí sú definované už v predchádzajúcich projektoch (EU EuroDISH a RICHFIELDS), koordinovaných Wageningenskou univerzitou v Holandsku, ktorá v súčasnosti pripravuje návrh infraštruktúry FNH-RI pre plán Európskeho strategického fóra o výskumných infraštruktúrach. FNH-RI predstavuje spoločnú a jedinečnú iniciatívu šiestich členských štátov - Holandska, Dánska, Talianska, Veľkej Británie, Francúzska a prostredníctvom Národnej

platformy AgroBioFood Nitra aj Slovenska.

SPU v Nitre urobila prvé kroky na reprezentáciu Slovenska v konzorciu FNH-RI už v roku 2016 podpísaním memoranda o založení platformy AgroBioFood spoločne s Národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom a združením Bioeconomy Cluster. Podporu tejto platforme vyjadrilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR vydaním akceptačného listu, ktorým ju uznáva ako odborného partnera pre výskum a vývoj v oblasti potravín a biotechnológií a zároveň ako oficiálneho reprezentanta SR vo vzťahu k európskym a medzinárodným iniciatívam a programom. Platforma AgroBioFood reprezentuje vedomostný trojuholník ako základ pre účinné a udržateľné prepojenie vzdelania, výskumu a inovácií.

r

Pätnáste medzinárodné vedecké dni FEM

Pätnásty ročník podujatia s názvom Medzinárodné vedecké dni - Smerom k produktívnemu a udržateľnému svetovému poľnohospodárstvu a potravinovému zdrojom, sa v tomto roku konal 16. a 17. mája v kongresovom centre univerzity.

Konferencia spojila akademických vedcov a výskumných pracovníkov, s cieľom výmeny ich skúseností a výsledkov prieskumu vo všetkých oblastiach poľnohospodárstva, ekonomiky, manažmentu a marketingu, financií, informačných technológií, spoločenských vied a mnoho iných. Témy boli späté s reformou domácej politiky, liberalizáciou obchodu, hospodárskym rastom, redukciami chudoby, klimatickými zmenami, udržateľným rozvojom, inováciami, podnikaním a poľnohospodárskou výchovou a boli prezentované v 14 sekciách.

Fakulta hostila 274 zahraničných hostí a partnerov z viac ako 24 krajín a štyroch kontinentov. Hlavní prednášatelia, Csaba Csáki (Maďarsko), prof. Dr. Diána Bánáti (Belgicko), Dr. John Russin (USA), prof. Maks Tajnikar (Slovensko) a prof. Konstantinos Mattas (Grécko), prezentovali témy zamerané na trendy a výzvy v globálnej bezpečnosti potravín, európsku ochranu potravín a výživu, podporu privátneho sektora kultivácie, na moderné technológie do roku 2020 a iné.

Konferencia sa okrem záštity FEM konala aj vďaka Vyšehradskej asociácii univerzít, Klubu poľnohospodárskych odborníkov pri SPU v Nitre, ASECU, EUNIS-u Slovensko, Junior Chamber International - Slovakia, Asociácií poľnohospodárskych ekonómov na Slovensku, National University of Life and Environmental Sciences (Ukrajina), Faculty of Economics of the Russian State Agrarian University (Rusko). Finančne bola podporená z projektov SOILS, CATALYST, Erasmus+Program EU. Príspevky MVD 2018 prejdú výberovým procesom Thomson Reuters s cieľom vydania zborníka z konferencie.

Ing. Johana Paluchová, PhD., FEM



Hostí konferencie privítala prof. Elena Horská, dekan FEM

Foto: za

Expertízna rozvojová pomoc pre Albánsko

V dňoch 4. – 9. mája 2018 sa uskutočnila návšteva expertov z Fakulty ekonomiky a manažmentu a Technickej fakulty našej univerzity v Albánsku, s cieľom pomôcť tamojším partnerom v rámci prístupového procesu do EÚ v oblasti vedy, techniky a vzdelávania. Návšteva bola súčasťou projektu rozvojovej pomoci CETIR na tému Towards Agriculture and Rural Development in Albania (TARDA), č. SAMRS/CETIR/127/393/2018 – 16/4/2018-SAMRS, ktorý získala FEM.

Projekt bol vytvorený na základe konzultácií s albánskymi expertmi, veľvyslanectvom SR v Albánsku, veľvyslanectvom Albánska na Slovensku a koordinovaný prof. Elenou Hor-

skou a doc. Artanom Qinetim. Na pracovnej návšteve sa okrem nich zúčastnili ďalší experti FEM, doc. Patrik Rovný, doc. Jozef Repický, doc. Roman Serenčes a TF zastupovala doc. Zuzana Palková. K projektovému tímu sa následne pripojila prof. Ľudmila Nagyová a Ing. Janka Rybanská, ktoré sa v tom istom čase zúčastnili na vedeckých konferenciách na partnerských albánskych univerzitách.

Jedným z najdôležitejších bodov programu bola návšteva Ministerstva pôdohospodárstva a regionálneho rozvoja Albánskej republiky, keďže cesta mala priniesť nové informácie, umožňujúce ďalšie smerovanie spolupráce v oblasti európskej integrácie a rozvoja agrosektora. Počas panelovej diskusie a rokovania boli identifikované tri oblasti ďalšej spolupráce, a to: 1. Poľnohospodárska politika EÚ, legislatívne a iné zmeny súvisiace s prístupom

vým procesom Albánska do EÚ. 2. Spolupráca pri projekte 100 maloobchodných predajní pre predaj lokálnych potravinárskych produktov v Albánsku. Ide o nový projekt, ktorého cieľom je stimulovať rozvoj regiónov, zabezpečiť podporu lokálnym producentom a FEM môže byť nápomocná pri poradenstve ohľadom merchandisingu, marketingovej komunikácie a marketingu vrátane skúmania psychológie zákazníka. 3. Podpora výroby a predaja regionálnych produktov, zavedenie európskych značiek pôvodu, identifikácia produktov, proces registrácie, prezentácia albánskych výrobkov v zahraničí. V tejto oblasti znovu môžu poslužiť príklady dobrej praxe. Medzi ďalšie oblasti spolupráce boli zahrnuté aj otázky stimulovania rozvoja malých podnikateľov, budovanie potravinových inkubátorov a podpora tvorivosti a inovativnosti v po-

travínárskom priemysle, kde sa môžu uplatniť skúsenosti projektu FITR - Food Incubators Transforming Regions, riešeného na TF SPU v Nitre. Stretnutie na ministerstve bolo veľmi prínosné, lebo umožnilo identifikovať nielen možnosti spolupráce v akademickej oblasti, ale aj v praxi.

Popoludní sa uskutočnilo stretnutie na slovenskej ambasáde a diskusia so slovenským veľvyslancom, pánom Milanom Cigánikom. Účastníci sa zhodli na tom, že ďalším krokom by malo byť zorganizovanie študijnej návštevy a workshopu pre albánskych expertov, aby im predstavili možnosti a know-how, ktoré sa môžu transferovať a využiť pri riešení národných problémov. Študijná návšteva by sa po konzultácii so zainteresovanými inštitúciami mohla konať v jesenných mesiacoch tohto roka.

EH



Na slovenskej ambasáde v Tirane nás privítal veľvyslanec Milan Cigánik (v hornom rade druhý sprava).

Foto: archív FEM

Prepojenie medzi výskumom a praxou

Zlepšiť spoluprácu univerzít a vedeckovýskumných organizácií s praxou, prepojiť výskum a inovácie s tými, ktorí ich môžu využiť v každodennom živote. To je jeden z cieľov projektu Made in Danube, do ktorého je zapojených osemnásť partnerov z desiatich krajín Dunajského regiónu. Základná myšlienka projektu sa premieta do tvorby niekoľkých nástrojov vrátane prípravy lokálnych akčných plánov pre pilotné iniciatívy a zriadenia elektronickej platformy pre párovanie technologických požiadaviek praxe a technologických ponúk vedeckovýskumnej sféry.

Pilotnou tematickou oblasťou pre našu univerzitu je inteligentné, inovatívne a presné poľnohospodárstvo. Ďalšími pilotnými oblasťami, zastrešenými partnermi v Slovinsku a Srbsku, sú biopalivá a sektor drevárstva, všetky zjednotené v kategórii tzv. bioekonomiky. „V rámci nej sa snažíme motivovať najmä malé a stredné firmy z praxe, aby nám pomohli naformulovať konkrétne problémy, ktoré by v uvedených oblastiach potrebovali riešiť a iniciovať tak aj ich internacionalizáciu,“ hovorí doc. Mgr. Ing. Danka Moravčíková, PhD., lokálna koordinátorka projektu z Transferového centra SPU v Nitre a dodáva: „To by mala byť inšpirácia aj pre aplikovaný výskum a námety pre spoluprácu s praxou. Hľadať pre ňu chceme partnerov nielen na Slovensku či v najbližšom okolí, ale v okruhu desiatich krajín Dunajského regiónu, ktoré sú v menovanom projekte zapojené. Jedným z cieľov projektu je teda vytvoriť medzinárodnú sieť spolupráce univerzít s praxou a zintenzívniť transfer technológií. Na Slovensku sa o problematike spolupráce univerzít s praxou začalo viac diskutovať približne od roku 2008, v zahraničí je však takýto model oveľa rozšírenejší.“ vysvetľuje D. Moravčíková.

Ako na to

V rámci projektu sú plánované rôzne workshopy, diskusné fóra i praktické tréningy, zamerané na transfer technológií do praxe. Jedným z nich bolo podujatie, ktoré sa konalo 29. mája v priestoroch Vysokoškolského poľnohospodárskeho podniku v Koliňanoch. Prišli naň mladí výskumní pracovníci z univerzity, ako aj zástupcovia z praxe. Kvôli pochopeniu širších súvislostí je potrebné doplniť, že na našej univerzite bolo v súvislosti s výstavbou Výskumného centra AgroBioTech v roku 2014 založené Transferové centrum ako kontaktný bod pre výskumných pracovníkov na SPU, ktorí by chceli komercializovať výskumné know-how, resp. ponúknuť svoje inovatívne nápady a nové myšlienky do praxe. Úlohou Transferového centra je tiež podporovať ochranu duševného vlastníctva a napomáhať s administrá-

ciou celého procesu našim zamestnancom, ale zároveň robiť aj osvetu medzi výskumnými pracovníkmi a praxou. „Proces transferu si totiž vyžaduje iný spôsob myslenia a profesijné stratégie motivujúce výskumných pracovníkov venovať sa témam, ktoré zadefinujú potreby praxe. SPU v Nitre už disponuje internými normami, ktoré riešia správu a ochranu duševného vlastníctva a zdá sa, že sa spolu s ďalšími slovenskými výskumnými univerzitami a SAV vybrala správnym smerom. Naše Transferové centrum patrí k najaktívnejším a potešujúce je, že na našej univerzite nie je núdza o dobré nápady. V súčasnosti sa aktívne riešia tri prípady komercializácie, čo je v súčasných akademických podmienkach veľmi dobrý výsledok.“

A ako sa chce Transferové centrum zviditeľňovať a oslovať čoraz širšie spektrum domácej vedeckej komunity? Pripravené sú vysvetľujúce a motivačné prednášky s praktickými radami, ako postupovať v situácii, keď sa zrodí nový nápad alebo progresívna myšlienka. Ďalšou aktivitou je mapovanie inovačného potenciálu pre aplikovaný výskum a tzv. skríning. „Je to časovo a administratívne náročná práca, rešpektujúca komplikovaný systém domácej i medzinárodnej legislatívy,“ dodáva Danka Moravčíková a s úsmevom priznáva, že zorientovať sa v tejto problematike veru nebolo ani nie je jednoduché.

Tréning a diskusia

RNDr. Jaroslav Noskovič, PhD., vedúci oddelenia ochrany a komercializácie duševného vlastníctva Centra vedecko-technických informácií SR, je jedným z úzkej skupiny uznávaných odborníkov v danej oblasti. Je zodpovedný najmä za poskytovanie expertných podporných služieb v procese transferu technológií, s cieľom podporiť a rozvinúť jeho realizáciu na Slovensku. Jeho prezentácia mala za cieľ teoreticky aj prakticky pripraviť účastníkov na riešenie problémov pri odstraňovaní medzier medzi výskumom, inováciami a podnikaním. Hlavnou témou bol fenomén transferu technológií, jeho koncepcia, úloha, proces a vý-



Foto: za Riaditeľka Transferového centra SPU doc. D. Moravčíková a lektor RNDr. J. Noskovič zoznámiť účastníkov s úlohou transferových centier a spôsobmi prenosu technológií do praxe

hody, ale aj prehľad výziev v rôznych fázach prenosu technológií, očakávania a potreby rôznych aktérov a kľúčové aspekty transferu technológií a rozvoja podnikania. Účastníkov zaujali modely prenosu technológií, ako aj základy ochrany duševného vlastníctva. Zaujímali sa tiež o konkrétne modelové situácie, v ktorých sa môžu ocitnúť.

Praktické ukážky v teréne

Súčastou tréningu boli praktické ukážky inteligentných a inovatívnych technológií presného poľnohospodárstva, konkrétne riadený pohyb strojov po poli a variabilná aplikácia dusíka. Teoretické aj praktické poznatky z tejto oblasti, ktoré sú založené na výsledkoch deväťročnej výskumnej práce, prezentovali prof. Ing. Vladimír Rataj, PhD. a Ing. Miroslav Macák, PhD. v spolupráci s doktorandom Ing. Marekom Barátom z Technickej fakulty SPU v Nitre. Na záver zaujímavého programu sa účastníci presunuli z poľa opäť do priestorov budovy univerzitnej farmy, kde s lektorom Jaroslavom Noskovičom riešili skupinové zadania a konkrétne prípadové štúdie. Poďakovanie za vydarené podujatie patrí okrem lektora, organizátorov a aktívnych účastníkov aj konateľovi VPP Ing. Jánovi Lajdovi za organizačnú spoluprácu a prof. Ing. Štefanovi Mihinovi, PhD. za odbornú spoluprácu. *Katarína Potoková*

FarmersEduca hodnotila

V dňoch 30. mája až 2. júna sa na SPU uskutočnilo záverečné rokovanie koordinačnej rady medzinárodného projektu FarmersEduca – 21640443, realizovaného v rámci Vyšehradského fondu, Zúčastnilo sa na ňom 38 zástupcov partnerov projektu, expertov a farmárov z Ukrajiny, Ruskej federácie, Moldavska a Slovenska. Dekan Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov doc. Ing. Peter Ondrišík, PhD., na ňom odovzdal účastníkom certifikáty o absolvovaní špecializovaných kurzov.

Účastníci hodnotili výsledky projektu, a to realizáciu výjazdových školení pre 94 ukrajinských farmárov v Srbsku (Centrum pre organické poľnohospodárstvo v Selenči), Poľsku (Arborétum Bolestraszyce) a v Maďarsku (Szarvas). Ďalej prípravu e-učebnice a e-prednášok pre špecializované pilotné kurzy, realizáciu týchto kurzov a výsledky z anonymného hodnotenia úrovne školení a prednášok účastníkmi, ako aj čerpanie finančného rozpočtu a udržateľnosť projektu v ďalšom období. Na realizácii aktivít a výstupov projektu sa podieľalo 63 odborníkov z Ukrajiny, Maďarska, Ruskej federácie, Srbska, Moldavska, Poľska, Českej republiky a Slovenska. *Olga Grygorieva*

Hostia z Gunadarma univerzity na SPU

Dňa 2. mája navštívila našu univerzitu delegácia z partnerskej univerzity na čele s jej rektorkou, prof. Dr. E.S. Margianti. Hostí v sprievode dekanky FEM prof. Dr. Ing. Eleny Horskej prijal rektor SPU, Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD. Rozhovory predstaviteľov oboch univerzít sa týkali možnosti odbornej spolupráce zo strany SPU pri výučbe agro-techniky, nového predmetu na Gunadarma univerzite, ktorý spája biologické disciplíny s najnovšími poznatkami v oblasti technických vied. Ďalšie kroky delegácie viedli do Výskumného centra Agrobiotech, kde nasledovala prehliadka všetkých laboratórií a diskusia o možnostiach spoločného výskumu. Na záver si hostia pozreli Cvičebňu spotrebiteľských štúdií na FEM, ktorá poskytuje spoločný priestor pre spotrebiteľský výskum s využitím najnovších prostriedkov a výskum v oblasti aromachológie. *FEM*

Spotrebiteľ si žiada tradičné regionálne mäsové výrobky

Chov ošípaných bol v našich geografických polohách až do medzivojnového obdobia minulého storočia realizovaný prevažne malovýrobným, resp. extenzívnym spôsobom. Jeho cieľom bolo hlavne samozásobovanie obyvateľstva tradičnou bravčovinou a zabezpečenie energeticky bohatého zdroja výživy pre prevažne manuálne pracujúce obyvateľstvo.

Od pôvodných plemien po priemyselné hybridy

S tým úzko súviseli chované plemená a typy ošípaných. V centrálnej Európe najmä rôzne pôvodné plemená, ktoré sa prevažne spontánne šírili v jednotlivých regiónoch rakúsko-uhorskej monarchie, ale aj v ostatných menej rozvinutých častiach Európy. Išlo o desiatky rôznych extenzívnych plemien, vyznačujúcich sa dobrou reprodukciou a konštitučnou pevnosťou, ale nízkou rastovou schopnosťou, vysokým podielom tuku a nízkou ekonomickou efektívnosťou produkcie mäsa.



Účastníci workshopu diskutovali aj o spolupráci pri testovaní primitívnych plemien ošípaných

V dôsledku extenzívneho chovu si udržiavali dobrú kvalitu mäsa vhodnú na tradičné konzervovanie údením, prípadne sušením.

Po 2. svetovej vojne sa v rámci priemyselného výroby bravčového mäsa začali uplatňovať „moderné“ plemená s rýchlym rastom, vysokým podielom svaloviny a nízkym obsahom tuku. Na zmenu typu sa do väčšiny štátov introdukovali viaceré anglické, nemecké, dánske, holandské plemená, ktoré v konečnom dôsledku z chovu takmer úplne vytlačili pôvodné „primitívne“ plemená. Vznikli mnohé nové plemená, resp. krížence, ktoré v posledných desaťročiach dali základ pre tvorbu priemyselných hybridov. Obyvateľstvo je zásobované bravčovým mäsom prevažne prostredníctvom obchodných reťazcov, ktoré využívajú globálny trh a migráciu mäsa nadkontinentálnym spôsobom. Svojsky a často pokútnym spôsobom riešia udržiavanie kvality mäsa v obchodných baleniach, čo vyvoláva u stále väčšej časti spotrebiteľov nespokojnosť až fóbiu pri konzumovaní mäsa.

Stará dobrá klasika na stole náročného spotrebiteľa

Súčasný trh hľadá riešenia, ktoré sú orientované na využitie starých „primitívnych“ plemien ošípaných na produkciu nových

produktov prevažne na báze údenia, sušenia a fermentovania mäsových výrobkov s niektorými vlastnosťami tradičných regionálnych výrobkov. V podmienkach Slovenska, Chorvátska, Poľska, Maďarska, Srbska, Talianska, Španielska, Portugalska a podobne sa na trhoch objavuje rad špecifických produktov, ktoré sú určené pre náročných spotrebiteľov. Majú vyhľadávanú kvalitu a pre výrobcov sú ekonomicky zaujímavé. Využívajú sa pri tom rozmanité pôvodné primitívne plemená, s požadovanou kvalitou mäsa pre tieto druhy výrobkov. Katedra špeciálnej zootechniky FAPZ sa v priebehu posledných štyroch rokov orientuje na možnosť využitia pôvodného primitívneho uhorského plemena – mangalice - na produkciu mäsa s požadovanými kvalitatívnymi vlastnosťami, pri zohľadnení ekonomickej úspešnosti výroby a vytvorení produktu s pridanou hodnotou v oblasti obsahu omega mastných kyselín a technologických a fyzikálno-chemických vlastností mäsa. Súčasne v spolupráci s podnikom Tauris Nitria hľadá spôsoby, ako takto vyrobené mäso finalizovať v tradičných špecifických výrobkoch. Fakulta nadviazala veľmi zaujímavú spoluprácu s univerzitami v Bydgoszczy, Záhpře, Prahe a v Českých Budějov-



vicach, ktorej cieľom je konfrontovať využitelnosť primitívnych ošípaných a dohodnúť ďalšiu spoluprácu pri testovaní a finalizovaní primitívnych plemien v jednotlivých štátoch. To bolo predmetom medzinárodného workshopu 15. až 17. mája 2018 na Katedre špeciálnej zootechniky, ktorého súčasťou bola degustácia mäsových výrobkov z jednotlivých účastníckych štátov. Okrem mäsa sa na workshope hovorilo aj o včelárstve a využití včelárskych produktov na Slovensku a v Chorvátsku.

Prof. Ing. Ondrej Debreceni, CSC., FAPZ



41. ročník medzinárodného akademického festivalu folklórnych súborov Akademická Nitra 2018



O folklóre

Folklor („folklore“ – vedomosti ľudu) je súbor kultúrnych javov, ktoré sa realizujú formami ústnej, hernej, tanečnej, dramatickej a hudobnospevnej komunikácie, realizovaný v mnohých variantoch. Jeho nositeľom a rozširovateľom je kolektív, aj keď prvotným tvorcom bol jeden človek.

Folklor na Slovensku

Folklor patrí na Slovensku medzi najväčšiu pýchu krajiny. Každá oblasť, mesto, dedina, obec má svoj vlastný charakter a svoj vlastný folklór – kroje, hudbu, piesne, architektúru, zvyky, tradície, tance a nárečie. Na prezentáciu folklórnych zvykov jednotlivých regiónov sú na viacerých miestach Slovenska usporadúvané folklórne festivaly. Najväčšie festivaly na Slovensku sú vo Východnej, Myjave a Detve. Ostatné majú skôr regionálny charakter, ale často svojou kvalitou nezaostávajú za týmito tromi festivalmi. Vo všeobecnosti možno povedať, že medzi festivalmi sú dosť výrazné rozdiely a každý má svoju vlastnú, typickú atmosféru a čaro. Na najlepších festivaloch žije folklórom celá obec, mesto – dokonca celá oblasť cítiť ho na každom kroku.

Zdroj: Wikipédia



Nitra je už dlhé roky významným centrom folklóru v regióne i na Slovensku. Známe sú nielen súbory Zobor a Ponitran, ktoré v ňom pôsobia, ale tiež folklórny festival Akademická Nitra, ktorý si počas dlhoročnej histórie už získal popularitu.

Festival Akademická Nitra patrí medzi najväčšie akademické festivaly v Európe, zúčastňujú sa na ňom všetky domáce, ale aj niektoré zahraničné akademické súbory. V tomto roku sa koná v dňoch 2. až 6. júla a jeho hlavným organizátorom je Slovenská poľnohospodárska univerzita, spoluorganizátorom Univerzita Konštantína Filozofa, finančne ho zabezpečuje Ministerstvo školstva VVaŠ SR, Fond na podporu umenia, mesto Nitra a Nitriansky samosprávny kraj. Súťažiaci folklórne súbory sa počas dvoch večerov predstavia so svojim programom, ktorý posúdi porota zložená z odborníkov v oblasti folklóru: PaedDr. Angela Vargicová, Ing. Ján Karpel, Mgr. Markéta Lukešová, Dr. Martin Messa, Dr. Rudolf Pietsch, Mgr. art. Emil Tomáš Bartko, Ing. Vladimír Urban. Víťaz získava titul laureáta AN 2018.

Organizátori tento rok očakávajú vystúpenie 12 domácich súborov – Borievka, Ekonóm, Gymnik, Hornád, Mladost, Poľana, Ponitran, Stavbár, Technik, Torysa, Váh a Zobor. Zo za-

hraničia prisľúbilo účasť šesť súborov. Svoje zastúpenie bude mať Česká republika (súbor Lučina Brno), Maďarsko (Forduló), Poľsko (Katowice) Bulharsko (Trakiiska mladost), Ukrajina (Roksolaniia) a Taliansko (Figulinas). Divákovi sa predstaví takmer 700 účinkujúcich.

Okrem dvoch súťažných večerov v réžii Mariána Hlavatého a Martina Olejára, ktoré sa uskutočnia 3. a 4. júla vo Veľkej sále Divadla Andreja Bagara, sa diváci môžu tešiť na vyvrcholenie festivalu v podobe galakonzertu na Svätoplukovom námestí 5. júla pod režijným vedením prof. Ondreja Debrecéniho. Súčasťou festivalu budú hudobné a tanečné vystúpenia v uliciach mesta a niektorých obciach nitrianskeho regiónu, stretnutie zástupcov jednotlivých súborov s predstaviteľmi VÚC, mesta a rektormi oboch univerzít v koncertnej sále Župného domu, workshop s názvom Konopa v tradícii a súčasnosti a ďalšie podujatia.



Ľudová kultúra je nepochybne to najkrajšie, čo národ má

Jeho kultúrna a duchovná hodnota je neoceniteľná. Vďaka práci folkloristov sa identita národa, jeho zvyky a tradície, posúvajú z pokolenia na pokolenie. Podporiť a oceniť túto snahu je v tomto roku už po 41-krát cieľom festivalu Akademická Nitra, ktorý sa uskutoční už o niekoľko dní.



Verím, že sa milovníci tradičnej ľudovej kultúry opäť potešia zo zaujímavého, pútavého, pestrého a obľúbeného stretnutia s folklórom. Prosto na program plný hudby, spevov a tancu, tak ako ho dokážu pripraviť mladí profesionáli. Akademické súbory majú však jedno veľké špecifikum. Sú to súbory, v ktorých členovia pôsobia relatívne krátku dobu, zvyčajne počas štúdia. Preto prísť každoročne na festival a ukázať niečo nové, je úžasná celoročná práca, na ktorú nečaká len publikum, ale aj „konkurencia“, veď sa takmer všetci navzájom poznajú. Všetkým mladým ľuďom, ktorí budú čítať

tieto riadky, by som rád povedal, že akákoľvek zmysluplná činnosť, vykonávaná s láskou a radosťou človeka naplňuje, upevňuje jeho sebavedomie a v očiach okolia ho jednoznačne ozdobuje. Platí to v každej oblasti ľudskej činnosti, folklór nevynímajúc.

V mene svojom, i v mene organizátorov držím palce všetkým účastníkom festivalu k čo najlepšiemu výkonu, veľkému potlesku, aj uznaniu poroty. Zároveň ďakujem členom organizačného tímu, ktorí prispievajú k tomu, aby sa účinkujúci, členovia porôt, ale aj všetci diváci a milovníci folklóru dobre cítili v našom starobylom a zároveň stále mladom meste Nitre!

Vladimír Rataj,

riaditeľ festivalu Akademická Nitra 2018

„Každá naša ľudová pieseň je ako drahokam, ako čistý diamant. Pre nás, slovenských skladateľov bola a zostáva východiskom v tvorbe. Sme radi, že sme sa pri zrode slovenskej národnej hudby mohli o tento náš vzácny poklad oprieť, z neho vychádzať, umelecky znova a znova ho dotvárať.“

Eugen Suchoň, hudobný skladateľ



O súbore, z ktorého sa neskôr stala Lúčnica:

„Keď som ich prvýkrát videl tancovať, pochopil som, že toto chcem robiť.“

O tanečníkoch z Lúčnice:

„Veľa krásnych dievčat chodí po ulici, ale nie každá môže byť tanečnica. Nielen krásna, ale to, čo dokáže, je podstatné.“

O tanci:

„Tanec je tajná reč tela. Môžete tam nájsť každú ľudskú emóciu a dá sa ním vyjadriť aj čosi navyše.“

O našom folklóre:

„Slovensko je veľmi bohaté hlavne na tradičnú kultúru. Na ľudovú pieseň, hudbu, tanec, ale aj rozprávky, ľudový odev, architektúru, na celý folklór. Na našom malom území sa koncentruje mimoriadne veľa tohto bohatstva.“

Štefan Nosál,
nestor slovenského folklóru



Účinkujúci AN 2018: BORIEVKA TU v Košiciach, **EKONÓM** EU v Bratislave, **FIGULINAS** Florinas, Taliansko, **FORDULÓ** Gödöllő, Maďarsko, **GYMNIK** UK v Bratislave, **HORNÁD** UPJŠ v Košiciach, **KATOWICE** Katowice, Poľsko, **LUČINA BRNO** Brno, Česká republika, **MLADOST** UMB v Banskej Bystrici, **POĽANA** TU vo Zvolene, **PONITRAN** UKF v Nitre, **ROKSOLANIIA** Kyjev, Ukrajina, **STAVBÁR** ŽU v Žiline, **TECHNIK** STU v Bratislave, **TORYSA** PU v Prešove, **TRAKIJSKA MLADOST** Plovdiv, Bulharsko, **VÁH** Liptovský Mikuláš, **ZOBOR** SPU v Nitre

Zobor ponúkne humor a hravosť



Foto: archív FS Zobor

Hoci sa akademický rok na SPU v Nitre chýli ku koncu a všetci študenti sa postupne vracajú domov, pre folklórny súbor Zobor toto obdobie značí čas najväčších príprav. Všetkých členov súboru totiž čaká vyčerpujúca letná sezóna plná dôležitých vystúpení, súťaží a zahraničného zájazdu. Tá si vyžaduje aj obohatenie pôvodného repertoáru súboru o nové tance a piesne z iných častí a kútov Slovenska. Nový programový blok Poluvskie krútenia vznikol v spolupráci s Ľubicou Meškovou (riaditeľka Vysokoškolského umeleckého súbo-

ru Technik STU v Bratislave), ktorá vytvorila choreografiu, Štefanom Molotom, ktorý spracoval hudobnú úpravu a s podporou Fondu na podporu umenia. Tance z Poluvsia mapujú život obyvateľov pravnianskej doliny, ktorí mali len veľmi málo tanečných príležitostí na zábavu a tanec. Ak sa už táto udalosť konala, dievčatá počas nej tancovali a spievali v kolese, alebo tancovali v pároch tzv. tanec na chytro. Ďalším novým blokom, zameraným na stredné Slovensko, sú Tance z Telgártu, ktorej choreografmi sú Martin a Tatiana Ur-

banovci, hudobnú úpravu spracoval taktiež Štefan Molota a podporil Fond na podporu umenia. Prvým a najdôležitejším podujatím pre súbor a takisto aj pre SPU, ktorá podujatie organizuje, je medzinárodný festival Akademická Nitra 2018, ktorý sa uskutoční na začiatku júla. FS Zobor sa počas súťažného večera predstaví s programom Remeselnícka zábava, ktorý je časťou bloku Gdo ste víno slopať, mosí vinicu kopať. Tento hudobno-tanečný obraz z tekovských a požitavských viníc symbolizuje prepojenie tvrdej práce a zábavy. Diváci si budú môcť vychutnať humor v piesni, hravosť v tanci, rytmus práce vo vzájomnej súvislosti agrárneho a remeselníckeho prostredia. Choreografiu vytvorili Martin a Tatiana Urbanovci, hudobné spracovanie Marián Járek. Následne sa súbor predstaví na viacerých domácich podujatiach. Zaslúženou odmenou pre členov bude týždeň v bulharskom mestečku Aheloy, ktorý strávia s rôznymi umeleckými telesami z celého sveta a budú reprezentovať nielen SPU v Nitre, ale aj náš folklór a celé Slovensko. Ing. Kamila Moravčíková, PhD., manažérka FS Zobor

Konopa, konopa, zelená konopa

...ktože mi dnes večer na okno zaľukal? Zaľukal, zavolať šuhajko voľačí, zaľúbili sa mu moje čierne oči... Toľko z textu známej ľudovej piesne. Nečudo, že sa konopa dostala do ľudovej slovesnosti, veď bola organickou súčasťou života našich predkov. Ako všestranne ju využívali, sa návštevníci sprievodných podujatí tohtoročnej Akademickej Nitry, dozvedia na workshope Konopa v tradícii a súčasnosti, ktorý sa bude konať 5. júla od 9.00 h v Kongresovej sále ŠD A. Bernoláka. Nuž a o tom, ako dnes táto tradícia opäť oživa, oboznámi záujemcov Konopný dvor, ktorý predstaví návrat konopy siatej na Slovensko, a to vo forme potravín, vlákna a látok, stavebného materiálu, lieku aj kozmetiky a ďalších možností jej využitia.



Snímky z festivalu Akademická Nitra 2014

Foto: Karol Rujder

Faktografia medzinárodného akademického festivalu folklórnych súborov Akademická Nitra

Rok	Hlavný organizátor	Prezident, riaditeľ, zástupca riaditeľa	Počet súborov	Laureát
1970	VŠP Nitra	I. Paška, O. Burian, P. Sklenka	10	FS Gymnik
1972	VŠP Nitra	I. Paška, O. Burian, P. Sklenka	10	FS Zobor
1974 – 1991	VŠLD Zvolen			
1992	VŠP Nitra	O. Debrecéni, E. Ondrejčeková, M. Járek	11 + 5	FS Mladosť
1994	VŠP Nitra	O. Debrecéni, M. Járek, M. Mráz	11 + 8	FS Torysa
1996	VŠPG Nitra	M. Járek, P. Sklenka	13 + 13	FS Ekonom
1998	SPU Nitra	J. Tomáš, O. Debrecéni (čestný prezident), D. Wolfová	11 + 10	FS Stavbár
2000	UKF Nitra	K. Félix, D. Wolfová	11 + 4	FS Stavbár
2002	SPU Nitra	M. Bajla, D. Wolfová, M. Járek	13 + 7	FS Zobor
2004	UKF Nitra	J. Fulier, M. Járek, D. Wolfová	11 + 6	FS Borievka
2006	SPU Nitra	V. Rataj, D. Wolfová, M. Járek	12 + 5	FS Borievka
2008	UKF Nitra	M. Tvrdoň, M. Járek, D. Wolfová	9 + 11	FS Technik
2010	SPU Nitra	V. Rataj, D. Wolfová, M. Járek	11 + 12	FS Technik
2012	UKF Nitra	M. Tvrdoň, D. Wolfová, M. Járek	11 + 9	FS Hornád
2014	SPU Nitra	E. Horská, V. Rataj, J. Depešová	11 + 6	FS Hornád
2016	UKF Nitra	M. Líšková, A. Krausová, D. Wolfová, P. Zaujecová	11 + 5	FS Hornád

„Keď som ako dieťa začal spoznávať veci okolo seba a pozorovať, čo sa v okolí mňa deje, mohol som si všimnúť (...), že matka kade ide, tade spieva. Ráno spieva Už slnečko vichádzá..., celý deň spieva o niečom, ale často práve o tom, čo robí, alebo čo sa okolo nej deje, v predvečer Už večer ide, domu pôjdeme..., neskoro večer Čijé to koňički po nocách túľajú... Potom som postupne objavil, že nielen matka si stále vyspevuje, ale aj u susedov stále niekto spieva, ba aj zo susednej ulice, alebo až z druhého konca dediny počuť spev... Mládež aj dospelí spievali pri práci, pri zábave, doma či v chotári, alebo v horách. Spievali pri driapačkách, spievali v kostole a spievali aj na cintoríne. U nás sa spievalo takmer vždy a takmer všade...“

Gregor Martin Papucsek, novinár, autor zbierky ľudových piesní spod Píliša

Festivalový program

3. júla UTOROK

8.00 h – 14.00 h

Javiskové skúšky
Divadlo A. Bagara

11.00 h

Tlačová konferencia
ŠD A. Bernoláka

15.00 h

AN mestu a kraju
vystúpenie folklórnych súborov
v uliciach Nitry
pešia zóna

18.00 h

Prvý festivalový súťažný večer
réžia: Marián Hlavatý, Martin Olejár
Veľká sála Divadla Andreja Bagara

4. júla STREDA

8.00 h – 14.00 h

Javiskové skúšky
Divadlo A. Bagara

10.00 h

Stretnutie zástupcov súborov s najvyššími predstaviteľmi Nitrianskeho samosprávneho kraja, mesta Nitry a rektormi SPU a UKF
koncertná sála Župného domu

15.00 h

AN mestu a kraju
vystúpenie folklórnych súborov
v uliciach Nitry
pešia zóna

18.00 h

Druhý festivalový súťažný večer
réžia: Marián Hlavatý, Martin Olejár
Veľká sála Divadla Andreja Bagara

5. júla ŠTVRTOK

9.00 h

Konopa v tradícii a súčasnosti
workshop
Kongresová sála ŠD A. Bernoláka

18.30 h

Krojová paráda
pešia zóna, Svätoplukovo námestie

19.00 h

Reprezentačný galaprogram
réžia: Ondrej Debrecéni
Svätoplukovo námestie

O tradičných ekologických poznatkoch

Dňa 11. apríla sa konal 3. ročník medzinárodného seminára Vyšehradskej skupiny (V4) s názvom Tradičné ekologické poznatky a nepísaná história: od zámeru k aplikáciám, organizovaný Katedrou udržateľného rozvoja a Katedrou ekológie FEŠRR v spolupráci s Ústavom krajiny ekológie SAV, Centrom ekologického výskumu MTA vo Vácrátote, Slovenskou ekologickou spoločnosťou pri SAV a Múzeom Podzoboria.

Na podujatí sa zúčastnili vysokoškolskí pedagógovia a výskumní pracovníci z krajín V4, ako aj zástupcovia praxe, študenti a laická verejnosť. Prvý blok prednášok bol zameraný na metodické otázky výskumu tradičných ekologických poznatkov (TEK). Obsahom prezentovaných príspevkov boli metódy výskumu, prípadové štúdiá, ako aj poznatky z aktuálne riešených projektov. Terénny interaktívny kurz so zameraním na jedlé divorastúce rastliny vyskytujúce sa nielen v prírodných podmienkach, ale aj v prostredí ovplyvnenom človekom (vinohrady, lúčne porasty, lesy), viedol Bartosz Dobrodej Krzewiński z Poľska, považovaný za experta v tejto oblasti. Veľa zaujímavých podnetov vyplynulo aj z následnej diskusie týkajúcej sa nových alebo zabudnutých spôsobov využitia rôznych častí divorastúcich bylín a drevín na konzumáciu, alebo pre ich terapeutické účinky.

Martin Masár uspel s robotickou kosačkou

Študenti Technickej fakulty Bc. Martin Masár, Bc. Peter Holý a Bc. Dominik Horňák úspešne reprezentovali univerzitu a fakultu na súťaži študentskej vedeckej odbornej činnosti v odbore výrobná technika. Konala sa 15. mája na Fakulte environmentálnej a výrobnej techniky TU vo Zvolene.

„Príspevky všetkých troch študentov sa týkali oblasti mobilnej robotiky, čo je téma, ktorá sa na Katedre elektrotechniky, automatizácie a informatiky rozvíja stále intenzívnejšie,“ hovorí doc. Ing. Vladimír Cviklovič, PhD. Prvé miesto v sekcii získal Martin Masár, autor návrhu a realizácie autonómnej robotickej kosačky, ktorá je zároveň predmetom jeho diplomovej práce. „Rovnaká téma mu priniesla víťazstvo aj na tohtoročnej konferencii ŠVOČ na Technickej fakulte. Získal za ňu aj cenu Zväzu slovenských vedecko-technických spoločností, ktorú si v apríli prevzal z rúk prezidenta zväzu prof. Dušana Petráša,“ hovorí o úspešnom študentovi doc. Cviklovič, ktorý je zároveň vedúcim jeho diplomovej práce.

Podľa slov Martina Masára, študenta 3. ročníka inžinierskeho štúdia v programe riadiace systémy vo výrobnej technike, jeho cieľom bolo navrhnúť a vyrobiť autonómnu kosačku, ktorá dokáže skášať veľké trávnaté plochy rovinatého charakteru, napríklad futbalové ihriská. „Zariadenie funguje na báze hydrauliky. Vreteno-



Foto: za
Martin Masár predstavoval kosačku aj na Medzinárodnom strojárskom veľtrhu 2018

Viete, čo je interaktívna záhrada?

V zadnej časti areálu Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva na Tulipánovej ulici sa ešte pred dvomi rokmi rozprestierala trávnatá plocha, ktorá trpezlivo čakala, či jej niekto vdýchne dušu. Dočkala sa. Na jeseň roku 2016 sa študenti pod vedením Ing. Dagmar Hillovej, PhD., Ing. Viery Šajbidorovej, PhD., a Ing. Marcela Račeka, PhD., pustili do práce, aby tu vybudovali Interaktívnu experimentálnu záhradu.



Radosť z vydareného projektu majú pedagógovia i študenti
Foto: za

„Našou myšlienkou bolo vytvoriť záhradu, ktorá by slúžila pre praktický nácvik zručností študentov záhradnej a krajiny architektúry. Zároveň sme chceli, aby mali možnosť sledovať jej vývoj aj doma, počas prázdnin či po skončení štúdia,“ hovorí Ing. D. Hillová. Na to slúži nainštalovaná kamera a webová stránka (www.interaktivnazahrada.uniag.sk) so živým vysielaním, ktorej spustenie sa práve pripravuje. Jej návštevníci tu nájdu aj ďalšie informácie o záhrade, od osadzovacích a vytyčovacích plánov, informácií o jej údržbe až po rozpočet realizácie. Projekt je financovaný z projektu KEGA 035SPU-4/2016 Interaktívna experimentálna záhrada a materiálovo podporený Mestskou kompostárnou Krškany, Nitra.

„Záhrada vznikala v rámci viacerých predmetov - tvorba v sadovníckom kvetinárstve, zakladanie a údržba zelene, rozpočtovanie sadovníckych úprav, sadovnícke kvetinárstvo,“ vysvetľuje Ing. V. Šajbidorová. „Jej vybudovanie, od prípravy až po finálnu podobu, trvalo

jeden a pol roka. Nachádzajú sa tu ukážky rôznych typov výsadiieb - skupinové výsadby, lúčne zmesi premenlivých kompozícií, doplnené o efekt letničiek a netradičných zeleninových druhov. Zjednocujúcim prvkom záhonov sú solitery čremchy obyčajnej a strihané živé ploty z hrabu obyčajného,“ dodáva pedagogička.

Na zakladaní interaktívnej záhrady na celkovej ploche 850 m² sa podieľali študenti viacerých ročníkov študijných programov záhradná a krajinná architektúra, biotechnika zelene a záhradníctvo. „Sami zrealizovali náročné terénne úpravy, vybudovali sieť štrkových chodníkov, vytýčili a osadili drevené lemy záhonov, vysadili stromy, kry, trvalky, cibuľoviny, nainštalovali zavlažovací systém,“ chváli svojich študentov Ing. Hillová. „Po prvýkrát prešli skutočne všetkými aktivitami, ktoré patria do kompetencií záhradného architekta a realizátora sadovníckych úprav.“

„Potešilo nás, že môžeme robiť niečo, čo sa bude aj skutočne realizovať,“ prezrádzajú budúci záhradní architekti, Robo Roth a Richard Bohuš. „Počas štúdia sme robili množstvo tzv. šuflíkových zadanií, preto nás tento projekt nadchol.“ V rámci predmetu dizajn v záhradnej a parkovej tvorbe pod vedením Mgr. art. Sone Bellérovej plánujú vybudovať ešte odpočinkové plochy a altánok. „Sme radi, že študenti majú možnosť zavádzať inovatívne prístupy v rámci návrhov a realizácií,“ hovorí Ing. Hillová.

Interaktívna experimentálna záhrada bude oficiálne otvorená pre verejnosť 26. septembra. Jej tvorcovia vás srdečne pozývajú na prehliadku.

za



Budúci farmári na exkurzii

Študenti študijného programu farmárstvo, sme sa 4. mája vybrali do terénu, na návštevu troch zaujímavých poľnohospodárskych podnikov.

Navštívili sme rodinný podnik **Biodynamic Libichava**, zaoberajúci sa bioprodukciami jabĺk, ktorý hospodári na 160 ha pôdy. Pri pestovaní nevyužíva žiadne chemické látky, naopak, používa špeciálne postreky určené pre biodynamické ošetrovanie sadu. Farma má aj vlastné stádo zvierat plemena Škótsky náhorný dobytok, ktoré má oplôtok priamo v strede sadu. Chov je primárne určený na produkciu maštalného hnoja pre jablonoňový sad. Okrem tohto sa tu voľne pohybuje srnčia zver a sú tu vytvorené závlahové nádrže - rybníky v „prírodnom“ štýle, vykopené bagrom. Nasadené ryby spásajú vodnú vegetáciu, a tak udržiavajú rybníky čisté. Prejsť sa po tomto živom ekosystéme a pochopiť filozofiu majiteľa Johanna Moscona bol pre všetkých skutočný zážitok.

Druhou zastávkou bol **Salaš Cibájký** nad obcou Klátova Nová Ves. Hospodári v systéme ekologického poľnohospodárstva a je zameraný predovšetkým na produkciu mliečnych a mäsových ovčích a kozích výrobkov. Okrem toho sa tu nachádza tiež technológia umožňujúca spracovanie bravčového mäsa na výrobu tradičných mäsových bioproduktov z domácej zabijačky, otvorená jazdiareň slúžiaca na výučbu jazdectva a je tu aj možnosť na ustajnenie koní. Všetky suroviny použité na výrobu mäsových výrobkov sú získané tradičným chovom hospodárskych zvierat v ekologickom systéme poľnohospodárstva a pasienkového hospodárenia. Salaš má vlastnú dojáreň aj porážkareň, pričom výroba a následný predaj výrobkov sa vykonávajú priamo na salaši, vo vlastnej predajni a reštaurácii. Okolie salaša tvorí krásna príroda s pasienkami a niekoľko storočnými dubmi. Zo salaša viedla naša cesta do **Slovenského Pravna, na farmu SHR Němec**. Je to rodinná biofarma v areáli bývalého družstva. Priamo v areáli sa voľne pasú ovce a kozy, nachádza sa tu niekoľko oplôtkov s chovom hydiny a hovädzieho dobytku. Rodina hospodári celkovo na 70 ha. Nás však väčšmi zaujala zverofarma, ktorá sa nachádza asi 2 km od Slovenského Pravna. Domáci tu chovajú jelene a my sme boli pri kŕmení. Bolo super vidieť celé stádo zblízka. Zverofarma má asi 20 ha, z čoho väčšina je lúka a zvyšok les, ako prirodzený úkryt zveri. Zverofarma je vybudovaná na svaovitom teréne, pričom les je najvyššie položeným miestom.

Touto cestou sa chceme poďakovať všetkým, ktorí nám zabezpečili túto zaujímavú exkurziu a poskytli nové informácie. Bol to pre nás jedinečný zážitok, pretože aj pre nás je mimoriadne dôležité prepojenie teórie s praxou.

Michal Kopecký, 2. roč. FAPZ



Snímky: Adriána Šnajderová

Účastníci projektu BIOREGIO o cirkulárnej ekonomike



Partneri a stakeholderi projektu BIOREGIO sa po tretíkrát zúčastnili na medzinárodnom stretnutí, ktoré sa konalo 15. a 16. mája 2018 v gréckom meste Solún. Hostiteľskými organizáciami boli Aristotle University of Thessaloniki a Úrad regiónu Centrálna Macedónia.



Prehliadka zariadenia na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov.
Foto: archív MV

Predstavitelia šiestich partnerských regiónov rokovali prvý deň o aktuálnom stave vývoja politik v každom regióne a rozdielnych prístupoch k rozhodovacím procesom. Kľúčovým prvkom projektu je spolupráca partnerov so všetkými zainteresovanými stranami, stakeholdermi. Tí mali príležitosť diskutovať o svojich skúsenostiach, prezentovať projekty, vymieňať si poznatky a vyjadriť názory k prínosu projektu BIOREGIO vo svojich regiónoch. Konali sa aj paralelné diskusie, venované politickým nástrojom a technológiám. Okrem toho mali účastníci možnosť oboznámiť sa s modelovým zariadením na splyňovanie biomasy v areáli univerzity. SPU v Nitre na stretnutí zastupovala Ing. Katarína Kollárová, PhD. a autor tohto príspevku.

Druhý deň podujatia bol venovaný exkurziám. Prvá smerovala do stanice na prepravu odpadov, kde mali partneri možnosť obo-

známiť sa s technologickými a logistickými postupmi. Nasledovala prehliadka Environmentálneho parku Derveni (na rekultivovanej skládke), kde manažéri informovali o cieľoch a prístupe regiónu v oblasti nakladania s odpadom, a to najmä z hľadiska cirkulárnej ekonomiky. Nasledovala návšteva spoločnosti EVYP SA, ktorá sa zaoberá výrobou hydrolyzovaných bielkovín a aminokyselín rastlinného pôvodu výhradne na poľnohospodárske účely. Poslednou bola prehliadka zariadenia BIOGAS-LAGADA SA, ktoré sa zaoberá výrobou, dodávkou a trhovým využívaním elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie.

Pri zhrnutí aktivít z projektového stretnutia sa konštatovalo, že partneri i stakeholderi stále hľadajú čo najefektívnejšie riešenia a metódy na výraznejšiu implementáciu cirkulárnej ekonomiky vo svojich regiónoch a krajinách.

Mgr. Martin Valach, PhD.

Máj a jún v Botanickej záhrade SPU

Deň otvorených dverí

V rámci Dňa fascinácie rastlinami (Fascination of Plants Day), ktorý sa koná na celom svete, otvorila 19. mája botanická záhrada, ktorá sa rozkladá na 28 ha, verejnosti všetky svoje úseky. Záujemcovia mohli vidieť aj miesta, ktoré nie sú bežne dostupné. Tristo návštevníkov si v jednotlivých kolekciah záhrady vypočulo aj odborný výklad.

Svet korytnačiek

Výstava, ktorá sa konala ako prvá v histórii botanickej záhrady, zožala veľký úspech. Prvý júnový víkend, od 1. do 3. júna, sa expozičné skleníky zmenili na svet korytnačiek. V spolupráci s Klubom chovateľov korytnačiek sa v priestoroch nachádzalo vyše päťdesiat druhov týchto zvierat, pričom boli zastúpené všetky kontinenty sveta okrem Antarktídy. Počas troch dní si výstavu pozrelo 1500 návštevníkov.

Zážitkové vzdelávanie v prírode

Víkend otvorených parkov a záhrad je kultúrno-vzdelávacie podujatie, ktorého cieľom je atraktívnym spôsobom prezentovať hodnoty parkov a záhrad Slovenska a snaha zapojiť obyvateľov do ich aktívnej ochrany, zveľaďovania a zmysluplného využívania. Botanická záhrada sa do tohto projektu, ktorý bol venovaný



Foto: archív BZ

žiakom základných škôl Nitrianskeho kraja, zapojila po prvýkrát. Cieľom programu bolo priblížiť deťom pravidlá správania sa k lesu, parkom, botanickým záhradám, pozitívne formovať ich postoj v oblasti správania sa k životnému prostrediu, prispieť k poznaniu vlastného okolia, regiónu, s myšlienkou urobiť pre ne niečo prospešné. Podujatie, ktoré sa konalo v parku botanickej záhrady 1. júna, navštívilo 200 žiakov s učiteľmi. Zážitkové vzdelávanie v prírode sa konalo v spolupráci s CHKO Ponitrie a s Odborom starostlivosti o životné prostredie OÚ Nitra.

Deň detí v Univerzitnom viváriu

Deň detí, ktorý sa konal 1. júna vo viváriu, navštívilo 300 detí z rôznych základných a materských škôl. Cieľom nebolo len urobiť deťom radosť, ale zároveň im zrozumiteľným spôsobom priblížiť exotickú faunu. V rámci komentovaného kŕmenia mohli deti nakŕmiť Vinca, ale dotknúť sa aj hadov a jašterov.

Ing. Erika Mňahončáková, PhD., BZ

ENVIRO 2018

V rámci dlhoročnej spolupráce medzi Akademiou Rolnicou v Krakove a našou univerzitou sa v dňoch 16. až 18. mája uskutočnila 23. konferencia ENVIRO 2018 v kongresovom centre Veľká Ves pri Krakove. Vyše 100 účastníkov prezentovalo problematiku životného prostredia formou prednášok a viac ako 60 posterových prezentácií. Cieľom konferencií je poskytnúť fórum na predstavenie najnovších prác a vedeckých výsledkov domácich aj zahraničných partnerov, ktoré sa zaoberajú súčasnými otázkami ochrany a rozvoja životného prostredia.

Prof. Ing. Dušan Húška, PhD.

Športový deň zamestnancov SPU 2018

Univerzitná organizácia Odborového zväzu PŠaV na SPU v spolupráci s manažmentom univerzity a Centrom univerzitného športu zorganizovali na piatok 11. mája pre všetkých zamestnancov univerzity tretí ročník Športového dňa zamestnancov SPU s bohatou ponukou športových a zábavných aktivít.

Športový areál ŠD Mladosť a športová hala privítali za krásneho májového dňa všetkých, ktorí prijali pozvanie zašportovať si, pocvičiť, zasúťažiť si, a to podľa vlastných fyzických predpokladov a síl, ale najmä chuti, urobiť

veľké výkony, ale o radosť z pohybu a spoločne strávených chvíľ, a to aj pri dobrom jedle a nápojoch. Na slniečku, aj v príjemnom tieni košatých stromov. Ako odovzdávaní diplomov víťazom uviedla prorektorka doc. Ing.



Účastníci sa tešili z pohybu aj spoločne strávených chvíľ

Foto: za

niečo pre svoje fyzické, aj duševné zdravie. Alebo len tak jednoducho relaxovať v spoločnosti svojich spolupracovníkov, priateľov, známych z akademickej pôdy. Výber športových disciplín bol naozaj bohatý: od jogy, cez atletiku, stolný tenis, volejbal, plávanie, až po nohejbal, florbal, tenis a nesúťažný petang alebo badminton. Samozrejme, že nešlo o

arch. Roberta Štěpánková, PhD., ako aj predsedníčka odborovej organizácie doc. RNDr. Zuzana Hlaváčová, CSc., športový deň sa naozaj vydaril a tí, čo neprišli, môžu ľutovať, že prepásli príležitosť prežiť deň s kolegami v inom ako pracovnom prostredí. Obe vyjadrili presvedčenie, že športový deň SPU má opodstatnenie a najmä – budúcnosť! KP

Podakovanie

Organizátori Športového dňa zamestnancov SPU ďakujú riaditeľke Základnej školy kniežaťa Pribinu v Nitre Mgr. Ivete Míkovej za opakované zapožičanie stolno-tenisových stolov, vďaka čomu mohli vytvoriť plnohodnotné športové prostredie pre všetky športy, o ktoré mali zamestnanci záujem.

Účastníci Športového dňa zamestnancov SPU ďakujú pracovníkom Centra univerzitného športu, Útvoru správy majetku a univerzitných služieb, Vydavateľstva a Kancelárie komunikácie a práce s verejnosťou, ktorí sa podieľali na príprave a priebehu podujatia a vytvorili vynikajúcu atmosféru.

OZNAMUJEME

Dekan Technickej fakulty SPU v Nitre oznamuje, že:

19. júna 2018 o 10.00 h v zasadacej miestnosti Dekanátu TF (pavilón TF, 1. posch.) bude **Ing. Milan Križan**, doktorand na Katedre strojov a výrobných biosystémov, obhajovať dizertačnú prácu Využitie fyto-masy kukurice ako netradičného zdroja energie;

20. júna 2018 o 8.00 h v zasadacej miestnosti Katedry konštruovania strojov (pavilón TF, 4. posch.) bude **Ing. Michaela Jánošová**, doktorandka na Katedre dopravy a manipulácie, obhajovať dizertačnú prácu Laboratórny výskum kvalitatívnych vlastností hydraulických a prevodových kvapalín;

20. júna 2018 o 9.30 h v zasadacej miestnosti Katedry konštruovania strojov (pavilón TF, 4. posch.) bude **Ing. Ana Petrovič**, doktorandka na Katedre fyziky, obhajovať dizertačnú prácu Využitie fyzikálnych metód pri hodnotení vybraných technologických vlastností biologicky odbúrateľných palív;

20. júna 2018 o 9.30 h v zasadacej miestnosti Katedry kvality a strojárskych technológií (pavilón TF, 3. poschodie) bude **Ing. Zuzana Csillagová**, doktorandka na Katedre kvality a strojárskych technológií, obhajovať dizertačnú prácu Využitie moderných nástrojov a metód riadenia kvality vo vybranej organizácii;

20. júna 2018 o 11.00 h v zasadacej miestnos-

ti Katedry konštruovania strojov (pavilón TF, 4. posch.) bude **Ing. Vladislav Hajdák**, doktorand na Katedre dopravy a manipulácie, obhajovať dizertačnú prácu Návrh laboratórneho zariadenia na hodnotenie filtrácie motorového oleja;

28. augusta 2018 o 8.00 h v zasadacej miestnosti Dekanátu TF (pavilón TF, 4. posch.) bude **Mgr. Erika Jankajová**, MBA doktorandka na Katedre kvality a strojárskych technológií, obhajovať dizertačnú prácu Aplikácia komplexného manažérstva kvality (TQM) vo výrobnej organizácii;

28. augusta 2018 o 9.30 h v zasadacej miestnosti Dekanátu TF (pavilón TF, 4. posch.) bude **Ing. Marián Vyžinkár**, doktorand na Katedre kvality a strojárskych technológií, obhajovať dizertačnú prácu Inovácie nástrojov pre zvýšenie spoľahlivosti a bezpečnosti prevádzky elektroenergetických zariadení;

28. augusta 2018 o 8.30 h v zasadacej miestnosti Dekanátu TF (pavilón TF, 1. posch.) bude **Ing. Henrich Bleho**, doktorand na Katedre strojov a výrobných biosystémov, obhajovať dizertačnú prácu Vplyv vstupných parametrov nastavenia mikropostrekovačov na výslednú kvalitu práce.

Dekan Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre oznamuje, že:

27. júna 2018 o 8.30 h v zasadacej miestnos-

PRÁVE VYŠLI

SKRIPTÁ

J. Antal – D. Igaz: Aplikovaná agrohydrologia, 8. nezmenené vydanie, náklad 100 ks, cena 5 €.

B. Gálik a kol.: Kŕmenie neprežúvavcov, 2. nezmenené vyd., 50 ks, 3,50 €.

UČEBNICE

A. Vollmannová a kol.: Chémia potravín, 1. vyd., 500 ks, 9,90 €.

D. Šťastná – P. Šťastný: Chov a choroby psov, 1. vyd., 500 ks, 8 €.

Ľ. Nagyová a kol.: Marketing I., 1. vyd., 500 ks, 9,90 €.

VEDECKÁ MONOGRAFIA

L. Petrovičová a kol.: Genomická a proteomická analýza semena raže a tritikale, 1. vyd., 100 ks, 4,70 €.

ODBORNÁ KNIŽNÁ PUBLIKÁCIA

J. Antal: Agrohydrologia, 6. nezmenené vyd., 150 ks, 4 €.

Vydavateľstvo SPU

